

PLAN VAN AANPAK

VERVOLGPROCES OMGEVINGSVISIE

LANDELIJK GEBIED SCHOUWEN- DUIVELAND

Status: Voor vaststelling door B&W en het presidium. De bijlage is ter informatie

Opsteller: Fon ten Thij, in samenwerking met Kitty Henderson, Karin Nomden, Joost van der Hulst en Olaf Griffioen.

Datum: 15 januari 2020

1 INLEIDING

De Omgevingsvisie Landelijk Gebied Schouwen-Duiveland is een pilot in het kader van de komende Omgevingswet. Zij is tot stand gekomen op basis van een raadsopdracht uit 2016 in een intensief interactief proces van het college van B&W en het ambtelijk apparaat van Schouwen-Duiveland met een groot aantal stakeholders in het landelijk gebied. De gemeenteraad is in 2017 en 2018 regelmatig op de hoogte gesteld van de voortgang. Het ontwerp is afgerond en in november 2018 gepubliceerd. Vervolgens zijn in de inspraakprocedure zienswijzen ontvangen en is het document ter vaststelling (als structuurvisie) aangeboden aan de gemeenteraad. De ontwerp-omgevingsvisie is echter in het voorjaar van 2019 door de gemeenteraad teruggegeven aan het college van B&W, omdat de gemeenteraad het materiaal nog niet geschikt vond voor de beoogde vaststelling. Het college van B&W is gevraagd om een vervolgproces te organiseren voor afronding van de Omgevingsvisie Landelijk Gebied Schouwen-Duiveland met directe betrokkenheid van de gemeenteraad.

Voor dit vervolgproces is Fon ten Thij (FTT Procesontwikkeling BV) gevraagd om het proces met de gemeenteraad te begeleiden.

2 VOORBEREIDING VERVOLGPROCES

Er zijn twee raadsbijeenkomsten geweest. Op 25 september 2019 zijn de contouren van het vervolgproces besproken. Op 16 december 2019 is, aan de hand van twee concrete voorbeelden (mini-campings en zonneparken), een zogenaamde botsproef uitgevoerd. Hierin is nagegaan hoe de bestaande praktijk van de gemeenteraad past bij de theorie van het toekomstige omgevingsbeleid volgens de Omgevingswet. Verder is op 16 december gesproken over de behoefte van de raad voor aanpassingen van de huidige ontwerp-omgevingsvisie en de sturingsfilosofie van het omgevingsbeleid.

Geconcludeerd is dat de ontwerp-omgevingsvisie voor het landelijk gebied van Schouw-Duiveland zal worden vernieuwd, zodat deze beter aansluit bij de behoefte van de gemeenteraad

Dit houdt in:

- Een vernieuwde omgevingsvisie zal meer de hoofdlijnen bevatten van opgaven, doelen en kaders van het omgevingsbeleid van de gemeente op de in het huidige ontwerp genoemde negen thema's en met minder detaillering.

- In de sturingsfilosofie van de vernieuwde omgevingsvisie staat duidelijkheid voor de bewoners en gebruikers van het landelijk gebied centraal. Aan de ene kant dient helder te zijn welke ruimte wordt geboden voor ontwikkeling van het landelijk gebied om de gewenste doelen van de omgevingsvisie te bereiken, aan de andere kant welke kaders en regels er zijn waaraan moet worden voldaan.
- In de komende jaren wordt voorzichtig en stapsgewijs toegewerkt naar een meer uitnodigende planologie, zoals bedoeld in de Omgevingswet.
- Ten behoeve van het toewerken naar de Omgevingswet en de daarin opgenomen instrumenten, worden de volgende hulpmiddelen uitgewerkt en voorgelegd aan B&W en de gemeenteraad:
  - o Een werkwijze voor het nemen van richtinggevende besluiten over maatwerk en eventuele verandering van doelen, kaders en/of regels, zoals dat aan de orde kan zijn bij initiatieven en ontwikkelingen met grote impact in het landelijk gebied. In de werkwijze moet een duidelijke rol voor de gemeenteraad zijn opgenomen.
  - o Een omgevingswijzer, waarmee de gemeenteraad (en de initiatiefnemers en omgeving) wordt geïnformeerd bij besluitvorming over plannen, projecten en initiatieven in het landelijk gebied. De omgevingswijzer geeft in één oogopslag, vooraf aan besluitvorming in de gemeenteraad, inzicht in de mate waarin deze plannen, projecten en initiatieven positief, neutraal of negatief aansluiten bij de realisatie van de doelen van de vernieuwde omgevingsvisie.

Het vervolgproces wordt afgestemd met de projectleider van de vernieuwing van de Strategische Visie.

3 Vervolgproces

Het vervolgproces bestaat uit een aantal stappen om te komen tot een vernieuwde “Omgevingsvisie Landelijk Gebied Schouwen-Duiveland (1.0)”.

De stappen zijn: 1. Opstellen werkdocumenten -> 2. Interactie gemeenteraad -> 3. Interactie stakeholders -> 4. Opstellen concept-ontwerp -> 5. Integrale beoordeling documenten -> 6. Definitief ontwerp -> 7. Besluit gemeenteraad.

1. Opstellen werkdocumenten
  - a. Uitwerking sturingsfilosofie
  - b. Hoofdlijnen van opgaven-doelen-kaders voor ontwikkeling landelijk gebied voor geheel en voor de thema's (geen detaillering waar dat niet nodig is)
  - c. Voorzet werkwijze van raad en college bij richtinggevende besluiten
  - d. Systematiek omgevingswijzer
De werkdocumenten worden besproken in B&W
2. Bespreken van de werkdocumenten in een besloten raadsbijeenkomst.
Vaststellen of de voorgestelde werkwijze richtinggevende besluiten en de omgevingswijzer worden meegenomen in de vervolgstappen.
3. Betrekken van de omgeving (op uitnodiging) bij het uitwerken van de van werkdocumenten naar het concept-ontwerp van de vernieuwde visie. Gedacht wordt aan een werkbijeenkomst van Gemeenteraad, B&W en genodigde vertegenwoordigers van bewoners en gebruikers van het landelijk gebied (een brede groep stakeholders, waaronder ook indieners van zienswijzen). De externen worden gevraagd om na afloop aanbevelingen te doen over de uitwerking van de visie.
4. Opstellen concept-ontwerp vernieuwde visie, afgerond met de bespreking van de concepten in B&W.
5. Integrale beoordeling van het concept-ontwerp, eventueel worden de concepten besproken in een openbare Commissievergadering, voordat deze definitief worden gemaakt.
6. Voorleggen van het definitieve ontwerp van de vernieuwde “Omgevingsvisie Landelijk gebied Schouwen-Duiveland (1.0)” ter vaststelling. Er is geen inspraakprocedure noodzakelijk.
7. Besluit gemeenteraad, na behandeling in de gemeenteraadscommissie.

4 PLANNING

De stappen zijn in een planning gezet die rekening houdt met vakanties, tussentijdse verwerking van de voorstellen en een goede voorbereiding van de werkbijeenkomsten. Op grond van de huidige planning kan de vaststelling van de vernieuwde omgevingsvisie direct na de zomer van 2020 plaats vinden, dit sluit aan bij de planning van de Strategische Visie van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Planning vernieuwde Omgevingsvisie Landelijk Gebied Schouwen-Duiveland 1.0										
Stappen vervolproces	2020									
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
0 Opstellen aangepast PvA										
Aangepast PvA naar B&W/Presidium	15-jan									
Akkoord PvA in B&W en presidium	21/30-jan									
1 Opstellen werkdocumenten vnieuwde visie										
sturingsfilosofie										
thema's										
Voorzetten werkwijze en omgevingswijzer										
Bespreking werkdocumenten in B&W			10-mrt							
2 Bespreking met gemeenteraad (besloten)			26-mrt							
Afronden concept visie										
Uitwerken werkwijze en omgevingswijzer										
3 Bespreking met omgeving (op uitnodiging)				23-apr						
4 Opstellen concept-ontwerp vernieuwde visie										
5 Integrale beoordeling documenten (evt in raadscommissie)							2-jul			
6 Definitief ontwerp										
7 Vaststellen in Gemeenteraad na behandeling in raadscommissie									ntb	

BIJLAGE BIJ PVA (TER INFORMATIE)

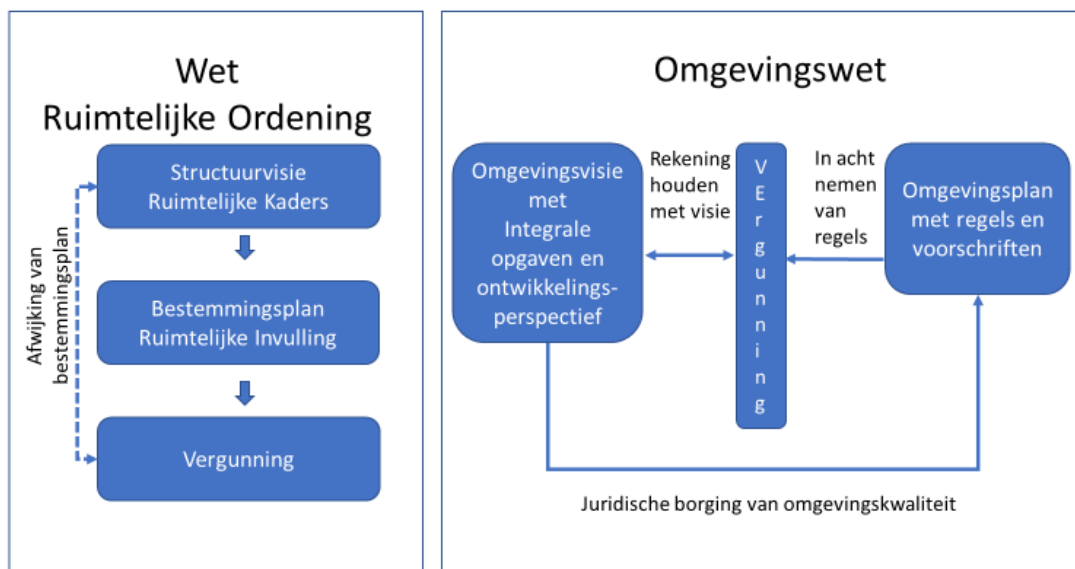
Hieronder worden enkele gedachten weergegeven vanuit de ambtelijke werkgroep voor uitwerking van de werkdocumenten en het betrekken van de omgeving bij het vervolgproces

EEN VERNIEUWDE OMGEVINGSVISIE LANDELIJK GEBIED (1.0) OP HOOFDLIJNEN EN THEMA'S DIE DOOR DE GEMEENTERAAD KAN WORDEN VASTGESTELD.

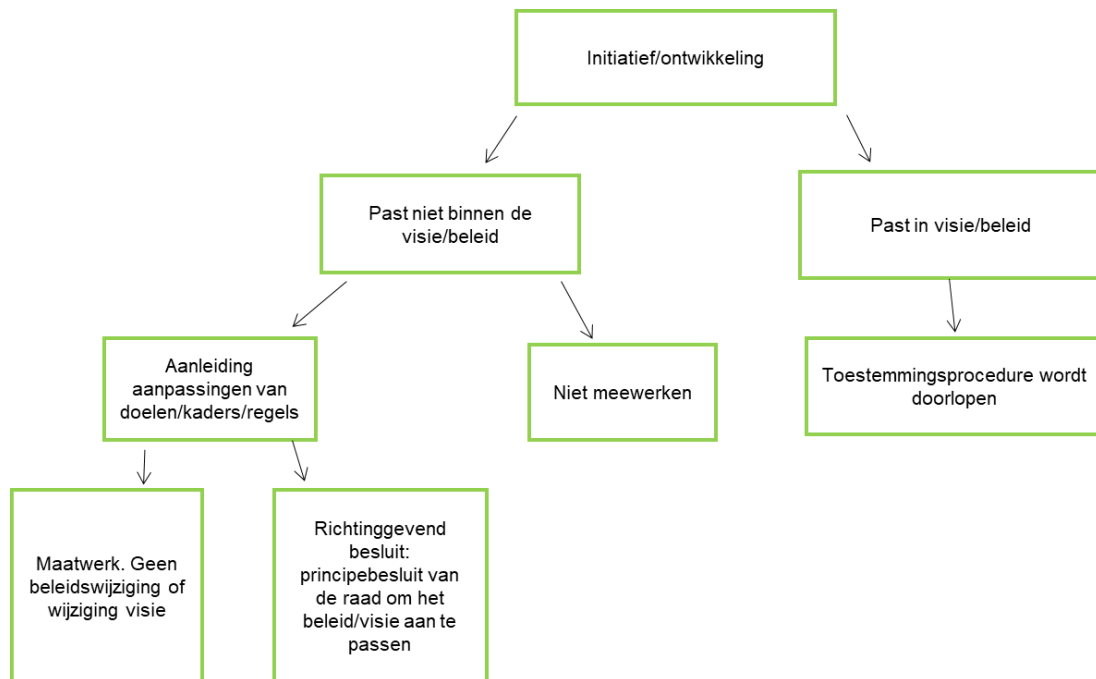
- De vernieuwde omgevingsvisie 1.0 bevat de visie van de gemeente Schouwen-Duiveland op hoofdlijnen, vertaald in thema's, op vraagstukken die onder andere zijn opgehaald uit de gesprekken met bewoners en gebruikers van het landelijk gebied. Daarnaast wordt rekening gehouden met de grote regionale en landelijke vraagstukken zoals klimaat en energie. Daarbij betrekken wij ook datgene wat is opgehaald in de inspraakprocedure en uit de zienswijzen die op het huidige ontwerp zijn ontvangen.
- De visie geeft duidelijkheid aan bewoners en gebruikers van het landelijk gebied over de doelen die de gemeente heeft voor het omgevingsbeleid, de ruimtelijke en beleidskaders waarbinnen initiatiefnemers de ontwikkelingsruimte kunnen benutten.
- De vernieuwde omgevingsvisie 1.0 moet geschikt zijn om te worden vastgesteld als structuurvisie voor het landelijk gebied.
- De visie richt zich op hoofdlijnen, detaillering wordt waar mogelijk vermeden.
- Er zal worden aangegeven hoe de doelen in de vernieuwde omgevingsvisie (1.0) in het vervolg kunnen worden bereikt.
- Ook zal worden ingegaan op de samenhang met bestaande beleidsdocumenten, beleidsregels en uitvoeringsagenda's.

WERKEN MET DE VERNIEUWDE OMGEVINGSVISIE LANDELIJK GEBIED (1.0) OP WEG NAAR 2021 EN 2024

- Een gemeentebrede omgevingsvisie, die voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet, is vanaf 2024 verplicht. Daarbij hoort vervolgens een gemeentebreed omgevingsplan dat vanaf 2029 in werking moet treden. Dit zijn beide nieuwe instrumenten. Zij hebben een ander karakter dan een structuurvisie en een bestemmingsplan. Weergegeven in volgende figuur.

- Het nieuwe instrumentarium moet zijn vorm en inhoud nog vinden. De vernieuwde omgevingsvisie 1.0 voor het landelijk gebied zal worden gebruikt om leerervaring op te doen met de rol van een visie bij concrete beslissingen over plannen, activiteiten en initiatieven in het landelijk gebied
- Het leerdoel is om voorzichtig en stapsgewijs toe te werken naar de meer uitnodigende planologie die past bij de komende omgevingswet.
- Een van die punten is, hoe de gemeenteraad en het college van B&W omgaan met afwijkingen van doelen, kaders en regels. Bijvoorbeeld bij complexe projecten en initiatieven met een grote impact op de omgeving.
- In aanvulling op de omgevingsvisie wordt daarom een werkwijze uitgewerkt voor dit type richtinggevende besluiten en maatwerk.

- Een eerste schematische gedachte is hierboven weergegeven.

UITWERKEN VAN EEN OMGEVINGSWIJZER

- Voorstel is om voor de toetsing van de hoofdlijnen van de visie en de thema's een hulpmiddel uit te werken, een omgevingswijzer.
- Bij concrete beslissingen over projecten, initiatieven of beleidsveranderingen in het landelijk gebied, die in de gemeenteraad aan de orde komen, wordt dan (vooraf) door middel van deze omgevingswijzer (in één oogopslag) aangegeven in welke mate deze initiatieven positief, negatief of neutraal bijdragen aan de realisatie van de diverse doelen op de thema's van de omgevingsvisie.
- Zo een omgevingswijzer helpt ook burgers en bedrijven die plannen en projecten hebben voor het landelijk gebied om te bepalen hoe zij met hun plan of project kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelen die met de omgevingsvisie zijn aangereikt.
- De gedachten gaan uit naar een schema waarin thema's en doelen helder zijn aangegeven, zoals hieronder is weergegeven.

Omgevingswijzer: bijdrage aan benoemde doelen in landelijk gebied?

negatief   positief   neutraal

Thema	Doel	Resultaat	
2 Behouden en uitbouwen van ons goud	aantrekkelijker landschap in het binnengebied voor huidige en nieuwe functies	erven als groene oase, groen overgangen behouden naar landelijk gebied, wegbeplanting herstellen/behouden	
	behoud van waardevolle verschillen tussen de polders	beplante en toegankelijke binnendijken	
	behoud van duisternis		
	behoud van bestaande waardevolle zichtlijnen en silhouetten		
	behoud van waardevolle cultuurhistorische bebouwing		
	behoud van de beleving van de grote wateren en de Deltawerken		
	behoud van het zeebeeld		
	behoud van natuurgebieden		
3 De grote verandering: klimaatadaptatie	zoet water blijft voldoende beschikbaar	onderzoek naar zoetwaterbeschikbaarheid, behoud robuuste natuurgebieden	

AFRONDEN VAN HET INTERACTIEVE PROCES MET DE OMGEVING SAMEN MET GEMEENTERAAD

- De werkdocumenten voor de vernieuwde omgevingsvisie worden in het vervolgproces in een werkbijeenkomst van gemeenteraad, B&W en genodigde stakeholders besproken.
- De deelnemende stakeholders worden gevraagd, ter afronding van hun betrokkenheid bij de totstandkoming van de visie, om schriftelijk aanbevelingen te doen.